

Konsekvensutredning, HaV 2026-003302

1 Redogörelse för problemet, konsekvenser och alternativ

1.1 Beskrivning av problemet och vilken förändring som eftersträvas

Fiskemöjligheter som överenskomms av EU och Norge förs in i EU:s årliga kvotförordning för Västerhavet¹. Svenska fiskemöjligheter för övriga arter i norsk zon i Nordsjön (Ices område 4) framgår i förordning 2026/249 som fotnot i tabell 125 OTH/04-N². Av loggboksuppgifter framgår att fångst av övriga arter i norsk zon i Nordsjön i första hand utgörs av marulk, havskatt, kummel och långa. År 2023 har HaV noterat att svensk fångst av marulk hade ökat. Ökningen i rapporterad fångst av marulk har även inneburit en ökning av total rapporterad fångst av övriga arter i norsk zon i Nordsjön under åren innan 2024.

Myndigheten har genom ett brev till närmast berörde producentorganisation Sveriges Fiskares Producentorganisation (SFPO) den 3 maj 2024 kommunicerat vikten av att begränsa fångster av marulk inom ramen för Naboavtalet. Sedan dess har myndigheten med regelbundna intervall uppdaterat de två främst berörda licensinnehavarna och företrädare för producentorganisationen SFPO med information om total rapporterad fångst av övriga arter i norsk zon i Nordsjön. HaV har även haft dialog med företrädare för SFPO vid ett särskilt samrådsmöte 19 april 2024, och vid demersala samrådsmöten 23 oktober 2024 och 6 mars 2025.

Genom sin producentorganisation, numera en del av producentorganisationen Vi Svenska Fiskare, har berörda licensinnehavare förklarat att nödvändiga åtgärder har vidtagits i fiske efter gråsej och torsk sedan våren 2024 för att minska fångst av marulk (redskapsändringar och 'moving-on' överenskommelser). Det rör bland annat ändringar i redskap och ändringar i fiskeplats och ansträngningar i norska vatten i Nordsjön. Trenden i infiskningen av övriga arter bröts efter åtgärd från näringen under år 2024 och 2025, och rapporterad fångst av övriga arter minskade stegvis under 2024 och 2025.

---

¹ [Rådets förordning \(EU\) 2026/249](#) av den 26 januari 2026 om fastställande för 2026, 2027 och 2028 av fiskemöjligheterna avseende vissa fiskbestånd, i unionens vatten och, för unionsfiskefartyg, i vissa andra vatten, och om ändring av förordning (EU) 2025/202

² Fotnot till tabell 125 (OTH/04-N) om övriga arter på norska vatten i Nordsjön "allocated by Norway to Sweden at a traditional level".

Under 2026 har myndigheten löpande informerat de två främst berörda licensinnehavare och Vi Svenska Fiskare PO om utvecklingen i fångstrapportering för övriga arter, och påmint om behovet att hålla fångst av övriga arter inom traditionella nivåer. Rapporterade fångster av övriga arter under perioden v1-v24 2026 anses dock i samma storlekskategori som totalt under år 2025.

Med förslaget syftar Havs- och vattenmyndigheten till att säkerställa att Sveriges 2026 års fiskemöjligheter för övriga arter efterlevs.

1.2 Beskrivning av vilka konsekvenser som bedöms uppstå om ingen åtgärd vidtas

Havs- och vattenmyndigheten bedömer att infiskning av övriga arter i norska vatten i Nordsjön under 2026 riskerar att överskrida traditionella nivåer om fiske med trålredskap med maskstorlek om 120 mm eller mer fortsätter under resten av året. Om HaV inte inför föreskriften finns risk att bestämmelserna i avtalet inte iakttas. Ett överskridande av traditionella nivåer för övriga arter bedöms kunna få negativa konsekvenser, bl.a. för de mellanstatliga relationerna i fiskeområdet. Myndigheten bedömer därför att de fisken där dessa fångster framförallt tas bör förbjudas under resten av år 2026.

1.3 Beskrivning av de olika alternativ som finns för att uppnå förändringen och de fördelar respektive nackdelar som bedöms finnas med dessa

Alternativ till förbud av trålfiske med ≥ 120 mm maskstorlek på norska vatten i Nordsjön är att inte förbjuda trålfiske med ≥ 120 mm maskstorlek på norska vatten i Nordsjön eller att förbjuda samtliga marulkfångande fiskeredskap i norsk zon i Nordsjön.

Alternativ att förbjuda samtliga marulkfångande fiskeredskap anses ha oproportionerliga konsekvenser för övriga fisken bl.a. fiske efter nordhavsräka i norsk zon i Nordsjön. Under tidigare år (2022-2025) rapporterade svenska trålfiskare med ≥ 120 mm maskstorlek på norska vatten i Nordsjön i genomsnitt 97% av marulk och 96% av andra arter på kvot för övriga arter NABO.

ÅR	Marulk som rapporterades på övrigt kvot/NABO		Andra arter som rapporteras på övrigt kvot /NABO	
	≥ 120 mm	Övriga fiskeredskap	≥ 120 mm	Övriga fiskeredskap
2022	96%	4%	97%	3%
2023	99%	1%	96%	4%
2024	96%	4%	94%	6%
2025	95%	5%	97%	3%
Genomsnitt per år	97%	3%	96%	4%

Andra fiskeredskap som används i norsk zon i Nordsjön är pelagisk trål för fiske efter bl.a. sill och makrill, samt demersal trål för fiske efter nordhavsräka ($\geq 35\text{mm}$). Den 15 juni 2026 återstår 73 procent av kvot för sill, 99 procent av kvot för makrill och 42 procent av kvot för nordhavsräka i norsk zon Nordsjön och myndigheten bedömer att dessa går att nyttjas året ut med endast mindre fångster av övriga arter.

1.4 Beskrivning av det eller de alternativ som bedöms lämpligast och av vilka skäl

Förslaget gäller förbud mot svenskt fiske efter demersala arter i norsk zon i Nordsjön med bottentrål med en maskstorlek om minst 120 millimeter fr.o.m. den 22 juli 2026 t.o.m. den 31 december 2026. Eftersom det återstår 32 procent av kvot för gråsej och 65 procent av kvot för torsk i norsk zon Nordsjön (15 juni 2026) bedömer myndigheten att vidare trålfiske med ≥ 120 mm maskstorlek på norska vatten Nordsjön med största sannolikhet kommer resultera i fångst av övriga arter som riskerar att överskrida traditionella nivåer.

2 Förslagets relation till EU-rätten

2.1 Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU då förslaget överensstämmer med artikel 19 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 om att införa bestämmelser för bevarande av fiskbestånden. Regleringen rör även Sveriges mellanstatliga förhållanden som har sin grund i förhållanden innan EU-inträdet och kan genom detta till viss del anses gå utöver vad som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

3 Rättsliga grunder

3.1 Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Föreslagna beslut grundar sig på HaV:s bemyndiganden i 2 kap. 7 § och 6 kap. 8 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen.

4 Analys av förslagets konsekvenser

4.1 Beskrivning av de övergripande konsekvenserna

För den svenska fiskeflottan kommer ändringarna inte att ha stor inverkan på sektorn i dess helhet men kan ha stor inverkan på enskilda aktörer.

Totalt är det 8 svenska fiskelicensinnehavare som har tillstånd att fiska med bottentrål om minst 120 mm i norsk zon Nordsjön och samtliga är mikroföretag. Samtliga fiskelicensinnehavare har registrerat fångst med ≥ 120 mm maska (trål/snurrevad) under 2025.

Efter överlåtelse rapporteras dock huvuddelen av fångst av övriga arter, gråsej och torsk i norska vatten Nordsjön av två licensinnehavare (93% övriga arter, 96% gråsej och 94% torsk år 2025). Genom överlåtelse har dessa två licensinnehavare den 22 juni 2026 78% av fiskemöjligheter för torsk och 89% av fiskemöjligheter för kolja i norska vatten i Nordsjön som fördelades till licensinnehavare med tillstånd att fiska med ≥ 120 mm maskstorlek i norsk zon i Nordsjön. En annan licensinnehavare har vid tillfället 17% av fiskemöjligheter för torsk och en ytterligare licensinnehavare har 6% av fiskemöjligheter för gråsej i norsk zon i Nordsjön. Övriga licensinnehavare med tillstånd att fiska med aktuella redskap i norska vatten i Nordsjön har mindre än 5% av tilldelade fiskemöjligheter för dessa två arter.

Föreskriften påverkar fiskelicensinnehavare med licens för trålfiske med ≥ 120 mm maskstorlek och deras fiskeverksamhet i norsk zon Nordsjön. Förslaget innebär minskade fiskeverksamhet för 8 fiskelicensinnehavare och förlust av onyttjade kvantiteter av fiskemöjligheter i deras fiske under resten av 2026. Har berörda fiskelicensinnehavare även licens för fiske med annat redskap, eller för fiske med ≥ 120 mm maskstorlek utanför norska vatten Nordsjön, är förutsättningarna för detta fiske oförändrade. Förutsättningar för andra fiskelicensinnehavare som har licens för fiske i norsk zon Nordsjön är även oförändrade.

För de berörda licensinnehavare som har andra fiskemöjligheter som går att nyttja under resten av året kan förslagen att byta fiskeplats innebära ändrade bränslekostnader om de berörda fartygen kommer behöva flytta sitt fiske, eller möjligen ökade kostnader vid inköp av nya redskap. Eventuella alternativa fiskemöjligheter bedöms dock framför allt kunna bedrivas i närmare områden (Skagerrak) och därför inte medföra extra bränslekostnader.

4.2 Beskrivning och beräkning av förslagets kostnader och intäkter för

4.2.1 Staten

Regleringen bedöms inte få negativa effekter för staten.

4.2.2 Kommuner och regioner

Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller regioner.

4.2.3 Företag

Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Totalt rör det sig om 8 svenska fiskelicensinnehavare som kommer att påverkas av de ändrade föreskrifterna. 97% av fiskemöjligheter för gråsej och torsk i norsk zon i Nordsjön fiskades i 2024 i trålfiske med ≥ 120 mm maskstorlek. Förlust av de återstående fiskemöjligheter för gråsej och torsk i norsk zon i Nordsjön efter den 22 juli 2026 anses i första hand minska intäkterna för de berörda fiskelicensinnehavare och deras bemanning.

Den 22 juni 2026 återstår för svenska fartyg 249 ton torsk och 284 ton gråsej att fiska i norska vatten i Nordsjön tills den 31 december 2026. Uppskattat värde för dessa återstående fiskekvoter är 8 540 tkr (tusen kronor) och 5 226 tkr (genomsnitt marknadsvärde 2020-2025 för torsk: 34,3 sek/kg, för gråsej: 18,4 sek/kg). Av dessa är 185 ton torsk och 270 ton gråsej fördelade på de individuella fartyg som har tillstånd att fiska med aktuellt fiskeredskap. Uppskattat värde för dessa kvarvarande fördelade fiskemöjligheter för dessa fartyg är cirka 6 346 tkr för torsk och 4 968 tkr för gråsej. Det sammanlagda värdet av de kvarvarande fiskemöjligheterna för torsk och gråsej varierar mellan de fartyg som har tillstånd att fiska med det aktuella redskapet. Värdet uppgår till mellan 39 tkr kronor och 4 121 tkr miljoner kronor per fartyg. Två fartyg innehåller tillsammans 71 procent av de kvarvarande fiskemöjligheterna för torsk och gråsej år 2026 i aktuella redskapssegmentet.

De berörda licensinnehavarna har i varierande grad andra demersala fiskemöjligheter utanför norsk zon i Nordsjön. För vissa fartyg, framför allt de som har en stor andel av sina fiskemöjligheter och som också har sin stora infiskning i norsk zon i Nordsjön, framstår möjligheten att fullt ut ersätta det berörda fisket med annat fiske som begränsad utifrån nuvarande fördelning. Fördelningen av fiskemöjligheter är gjord efter historisk infiskning i respektive havsområde och sker årligen.

För de licensinnehavare som har egna fiskemöjligheter i andra områden kan ett alternativ vara att flytta delar av fisket till andra områden. Det kan krävas överlåtelse av ytterligare fiskemöjligheter för att kompensera för det fiske som inte längre kan bedrivas i norsk zon Nordsjön.

Ett byte av fiskeområde innebär inte i sig ökad konkurrens om fångsterna, eftersom fiskemöjligheterna är individuellt fördelade. De berörda fartygen kan alltså inte konkurrera om andra fiskares fiskemöjligheter utan överlåtelse. Däremot kan förslaget få indirekta effekter. Om de mest berörda fartygen behöver kompensera för uteblivet fiske i norsk zon Nordsjön kan efterfrågan på fiskemöjligheter i andra områden, exempelvis Skagerrak, öka. Det kan då påverka prisbildningen vid överlåtelse av fiskemöjligheter. Möjligheterna att kompensera för det uteblivna fisket genom överlåtelse kan också begränsas av de koncentrationsnivåer som gäller inom det svenska demersala fördelningssystemet. Koncentrationsnivåerna innebär att en enskild tillståndshavare endast får inneha fiskemöjligheter upp till en viss andel av den totala svenska tilldelningen för respektive art och område

Totalt 17 licensinnehavare har tillstånd för fiske efter nordhavsräka i norsk zon i Nordsjön, och 12 för fiske efter pelagiska arter (sill och makrill). Den 16 juni 2026 återstår 52 ton av fiskemöjligheterna för nordhavsräka, 240 ton för makrill, och 619 ton sill i norsk zon i Nordsjön som går att nyttjas tills den 31 december 2026.

4.2.4 *Andra enskilda*

Inte relevant.

4.3 Beskrivning och, om möjligt, en beräkning av andra relevanta konsekvenser än sådana som anges i punkten 1

Inte relevant.

4.4 Redogörelse för vilka åtgärder som vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

Förslaget har utformats med hänsyn till de viktigaste fiskerier där fångster rapporteras på kvoten för övriga arter, samtidigt som oproportionerliga konsekvenser för andra fisken undviks.

4.5 Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Tidpunkt för ikraftträdelsen bör ske inom en snar framtid för att undvika att fångst av övriga arter enligt traditionella nivåer riskerar överskridas.

Myndigheten anser inte att det behövs några speciella informationsinsatser utöver den vanliga information som myndigheten skickar ut till fisket i samband med beslutsfattandet. Föreskrifterna kommer att kungöras i vanlig ordning.

4.6 Beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas

Konsekvenserna av förslaget kan utvärderas efter den 31 december 2026.

5 Kommuner och regioner

Förslaget bedöms inte inskränka den kommunala självstyrelsen.

5.1 Beskriv de övervägande som tagits med hänsyn till att en inskränkning i den kommunala självstyrelsen inte bör gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som föranlett den (se 14 kap. 3 § regeringsformen)

Inte relevant

5.2 Beskriv vilka förändringar av de kommunala befogenheter eller skyldigheter, respektive grunderna för kommunernas eller regionernas organisation eller verksamhetsform förslaget innebär

Inte relevant

6 Kontaktperson

För eventuella frågor kontakta:

Bart Adriaenssens, Fiskeregleringsenheten, bart.adriaenssens@havochvatten.se , telefon 010-698 63 23